

**Gemeente
Rotterdam**

Bezoekadres: Stadhuis Coolingsingel 40

3011 AD Rotterdam

Postadres: Postbus 70012

3000 KP Rotterdam

Website: www.rotterdam.nl

E-mail: bbo@rotterdam.nl

Inlichtingen: S. El Hammouti

Telefoon: -

Aan mevr. Alice Fortes
Voorzitter a.i.
Adviesraad Antiracisme & Inclusie Rotterdam

Portefeuillehouder: wethouder HBIS

Cluster: Cluster Maatschappelijke Ontwikkeling

Ons kenmerk: 21bb012550

Uw kenmerk: -

Datum: B&W 12 oktober 2021

Betreft: Collegereactie op brief van Adviesraad
Antiracisme & Inclusie over excuus koloniaal en
slavernijverleden

Geachte mevrouw Fortes,

Uw Adviesraad Antiracisme & Inclusie Rotterdam heeft op 23 september jl. haar advies aan het college uitgebracht over het koloniaal en slavernijverleden van Rotterdam en hoe het stadsbestuur zich hiertoe te verhouden heeft. In deze brief geeft het college een inhoudelijke reactie op dit advies.

Allereerst is het college verheugd met de oprichting van de adviesraad. Het eerste thema waar zij zich over heeft gebogen is meteen een gewichtige, waarbij de extra denkkraft van kundige en betrokken Rotterdammers zeer welkom is. Het college dankt de leden van de adviesraad voor de uitgebreide toelichting en het gedegen advies. De frisse en kritische blik nodigt uit tot nadere reflectie en geeft het college vertrouwen in een nauwkeurig besluitvormingsproces.

Algemeen

Na publicatie van de onderzoeken over het Rotterdams koloniaal en slavernijverleden, kondigde het college in januari 2020 aan in gesprek te gaan met verschillende partijen; binnen en buiten de stad. Diverse bronnen van informatie zijn geraadpleegd, waaronder wetenschappers, experts, lokale maatschappelijke organisaties en Rotterdammers. Met als doel om inzichten te verzamelen over (de doorwerking van) het koloniaal en slavernijverleden van Rotterdam. Om te begrijpen hoe dit onderwerp leeft bij mensen en op welke manier we dit -naast in ons collectieve geheugen- een plek kunnen geven.

De geschiedenis gaat ons allen aan en heeft in belangrijke mate bepaald hoe Rotterdam er vandaag de dag uit ziet. We wilden dan ook maximaal de gelegenheid bieden voor stadsgenoten om hierover in gesprek te gaan; met de gemeente en met elkaar. Dit intensieve proces heeft geresulteerd in waardevolle opbrengst en geeft

richting aan de koers van onze stad. Ook uw advies levert hieraan een wezenlijke bijdrage.

Het college geeft in de brief van 13 oktober jl. een uitgebreid statement, waarin wordt ingegaan op de volgende vragen:

- Hoe reflecteert het stadsbestuur op de Rotterdamse betrokkenheid in slavernij en kolonialisme en de verbinding tussen verleden en heden?
- Op welke manier is het college voornemens die geschiedenis een plek te geven?
- Welke consequenties en acties verbinden we hieraan?

Advies Adviesraad Antiracisme en Inclusie

De adviesraad benadrukt het belang van erkenning: zowel van de Rotterdamse rol in het koloniale en slavernijverleden, alsook de doorwerking in onze huidige samenleving. De adviesraad ziet het als een verantwoordelijkheid van de gemeente - en samenleving als geheel - om het verleden te (h)erkennen, in te bedden in onze stad, de naweeën ervan actief te bestrijden en kennis en bewustzijn hierover te vergroten.

De adviesraad adviseert het college voorts om 1) excuses aan te bieden voor de rol van voorgaande stadsbesturen in het Rotterdamse koloniale en slavernijverleden en 2) daar aanvullend concrete acties en vervolgstappen aan te koppelen. Bijvoorbeeld in de vorm van evenwichtiger geschiedenisonderwijs en door ruimte te bieden aan maatschappelijke (zelf)organisaties, initiatieven en dialoog over dit verleden.

Reactie college

Het college kan zich op vele punten herkennen in het door u gegeven advies. De waarde die u hecht aan de erkenning van het verleden onderschrijven wij. Het is een betuiging richting eenieder die in de familiegeschiedenis een link heeft met de verschrikkingen van slavernij en/of kolonialisme. We zien en horen de pijn en wonden die de geschiedenis met zich meebrengt. Daarnaast opent erkenning ook de deur tot verzoening; tussen andersdenkenden, tussen generaties en tussen verleden, heden en toekomst. Het onrecht en leed uit het verleden staat tegenover de hoop, diversiteit en kracht die onze stad rijk is en perspectief biedt.

Het college deelt de constatering van de Adviesraad dat iets 'erkennen' niet vrijblijvend is. Dit uit zich in een tal van concrete acties, die u in uitgebreide vorm leest in de bijlagen van de collegebrief van 13 oktober aan de gemeenteraad. In het koersdocument over het Stadsprogramma Koloniaal & Slavernijverleden 2022, leest u de hoofdlijnen waarop we kennis en het bewustzijn van het verleden willen vergroten, verbinding stimuleren en lokale initiatieven willen helpen ontplooiën.

De bouwstenen daarvan zijn:

- Gratis publieksversie van het onderzoek naar het Rotterdams koloniaal en slavernijverleden, ondersteund door een digitaal platform met toegankelijke informatie in woord en beeld;

- Educatie over dit verleden via de college tour sessies van *Gedeeld Verleden Gezamenlijke Toekomst* en vervolgens ook in het reguliere onderwijs en educatie in de stad. Waar scholen de behoefte hebben, worden zij ondersteund met relevante activiteiten en lesmateriaal. Het bieden van nuance, context en meerkleurige perspectieven zijn nadrukkelijke doelen.
- Maatschappelijke en culturele initiatieven van Rotterdammers en organisaties die historische verhalen uit boeken en persoonlijke ervaringen tot leven laten komen op diverse podia, wat ook wordt meegenomen in de ontwikkeling van de toekomstige stadsmuseale functie. Het op komst zijnde Nationale Slavernijmuseum in Amsterdam zal daarnaast voorzien in de belangrijke behoefte om deze geschiedenis een fysieke plek te geven.
- Ondersteuning platform voor collectieve kracht, bewustwording en kennisdeling. We stimuleren talentontwikkeling, verwerking en gedenking van het verleden voor en door Rotterdammers wiens voorouders onder slavernij en/of kolonialisme geleden hebben.
- Historie en inclusie in de buitenruimte: Een beter evenwicht in de verhalen rondom hoofdrolspelers in de koloniale geschiedenis: straatnamen, standbeelden en erkenning van verzetshelden. De gemeente streeft daarnaast naar een representatief straatnamenbestand waarin de diversiteit van de Rotterdamse samenleving tot uiting komt.
- Inzet op antiracisme, representativiteit en inclusie; het tegengaan van o.a. antizwart- en anti-Aziatisch racisme heeft blijvend onze aandacht – net als alle andere vormen van discriminatie en uitsluiting. Onze inzet richt zich het bevorderen van (acceptatie van) diversiteit en kansengelijkheid op allerlei maatschappelijke terreinen; arbeidsmarkt, woningmarkt, onderwijs, uitgaansleven, op straat en in onze eigen gemeentelijke communicatie en ons eigen personeelsbestand.

Bovenstaande inspanningen bieden ruimte voor een hernieuwde, brede blik op het verleden. Via kennis en historisch besef verbinden we verhalen, identiteiten en Rotterdammers. Leren we elkaar en de stad beter begrijpen. En is het verleden geen splijtzwam of bron van polarisatie (meer), maar het vertrekpunt om werelden dichter bij elkaar te brengen. Het college denkt hiermee ook recht te doen aan uw suggesties voor vervolgstappen om het verleden consistent de aandacht te geven die het verdient.

Tot slot willen wij ingaan op uw advies om nadrukkelijk excuses uit te spreken voor de Rotterdamse betrokkenheid in het koloniaal en slavernijverleden. De burgemeester heeft het Rijk meermaals opgeroepen om werk te maken van excuses. Wij zetten deze oproep, in lijn met uw advies, opnieuw kracht bij en vragen het nieuwe kabinet om voorbereidingen te treffen voor een Staatsexcuus in 2023.

Het college B&W beraadt zich om zelf excuses te maken voor het Rotterdamse aandeel hierin: de vroedschappen die belangen behartigden van de VOC en WIC en daarin zelf dubbele rollen vervulden en de investeringen en leningen die het stadsbestuur deed in deze compagnieën, private bedrijven en plantages. In de

definitieve afweging hiervoor eind dit jaar, wordt uw inbreng en de bedenkingen en wensen vanuit de gemeenteraad meegenomen.

Het college benadrukt met de uitvoering van het stadsprogramma dat het naast deze woorden ook vooral om daden gaat. Met concrete acties zet Rotterdam in op bewustwording, educatie, verbinding, culturele uitingen en gelijkwaardigheid, zoveel mogelijk vanuit de betrokken Rotterdammers, belangenorganisaties en stichtingen zelf. Hiermee wil het college de weg vrijmaken voor wederzijds begrip, toenadering en samenwerking aan gelijkwaardigheid en onderling vertrouwen in de stad die we delen.

Tot slot

Wij zijn de Adviesraad erkentelijk voor het serieuze advies. Het geeft waardevolle aanknopingspunten voor een doel dat wij samen delen: om op een waardige manier recht te doen aan het verleden, de doorwerking in het heden te onderkennen en daarmee verder te werken aan een inclusievere toekomst. Het college spreekt de hoop uit dat de eerste stappen hiervoor zijn gezet.

De secretaris,

V.J.M. Roozen

Burgemeester en Wethouders van Rotterdam,

De burgemeester,

A. Aboutaleb